

**SESONGSTART
PÅ RIKSSCENEN**


Fredag 23. aug - 220/175
**VIDDALS FRIENSEMBLE
M/ BOKSASP OG ALBERTS**



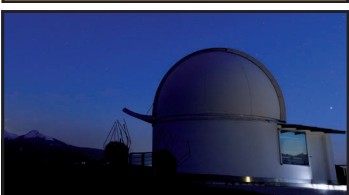
Lørdag 24. aug - 190/130
MOENJE



Lørdag 24. aug - 190/130
**TUVAS BLODKLUBB:
TALISK + DJ99**



Torsdag 29. aug - 190/130
VÅSEN - 30 ÅR!



Fredag 30. aug - 100
**OBSERVATORIET
NY KLUBBSERIE!**



Lørdag 31. aug - 190/130
**GAMMELDANS &
BYGDEDANS**



Torsdag 05. sep - 190/130
**RAABYGG M /
KNUT REIERSRUD**



Lørdag 07. sep - 250/200
**RAGNHILD FUREBOTTEN
& BAROKKSOLISTENE
+ Fyrispel - Anders Røine**

Forsalg: www.riksscenen.no

RIKSSCENEN
SCENE FOR FOLKEMUSIKK & FOLKEDANS
SCHOUS KULTURBRYGGERI
Grünerløkka, OSLO

KULTURDEBATT > HVER TIRSDAG

De kommer til å ang

Y-BLOKKA: Man skulle tro at vi lærte av historien. Men nei da.

STIG ANDERSEN

Regissør og produsent, Indie Film



Slaget er tapt, hevder kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland i sitt tilsvare til byantikvar Janne Wilberg i Dagsavisen 2. august. Det gjelder rivningen av Y-blokka. Det er bare det at taperne er, som i så mange tilfeller, ikke de som sloss for bevaring, men de som gikk inn for rivning og fikk det gjennomført. Riksantikvar Hanna Geiran sier det klinkende klart: «ettertiden kommer til å dømme oss». Sant nok, ettertiden angreir når det gjelder ødeleggelse av markante byggverk.

La oss starte med stavkirkene. Maleren J.C. Dahl var initiativtaker til opprettelsen av Foreningen til norske Fortidsminnesmerkers Bevaring. Allerede i 1840 kjøpte han Vang stavkirke som skulle bli pinneved. Riktignok ble viktige elementer fra stavkirker gjenbrukt til låver og fjøs. Dahl ville sette den opp i Slottsparken. Det gikk ikke. Derfor overlot han kirken til Fredrik Wilhelm 4. av Preussen. Nå står den gjenreist i Polen – et svært attraktivt turistmål med opptil 1.000 daglige besøkende! Ikke rart vår store internasjonale maler var bekymret over rivningslysten når man vet at det må ha vært over 1.000 stavkirker i Norge hvorav hele 322 sto i år 1800. I dag er det 28 igjen. De hører til det ypperste av vår kulturarv.

Nærmere vår egen tid er det nok av tilsvarende og nesten verre eksempler. Man skulle jo tro at man etter hvert lærte. Men nei. Et høydepunkt er rivningen av restaurant Skansen – tegnet i 1926 av funkisstilens pioner i Norge: arkitekt Lars Backer. Beliggende med flott utsikt over Rådhusplassen og med maksimal kveldssol ville dette vært en av Oslos finest steder for øl og mat. Her sto paradoksalt selveste riksantikvar Roar Hauglid bak ønsket om sanering. Begrunnelse: festningsvollene på Akershus skulle bli bedre synlig. Han ville også rive høylåven rett ved. Begrunnelse: uønskede individer hadde søkt tilhold der. I dag er Kontraskjæret en stedløs, kjedelig fjellrabb. Bulldoserne kom i 1970 – og det kan vi angre bittært. Et av Norges første og mest særpregede funkisbygg ble borte for alltid.

Samme året tegnet arkitekt Håkon Mjelva høyhus ved Karl Johans gate, noe som totalt hadde spolert aksene fra Slottet til Stortinget og visuelt sett knust Nationaltheatret og Universitetet. I tillegg ble det planlagt en motorvei. En 72 meter bred hovedtrafikkåre mellom øst og vest i byen. Slik skulle Oslo bli den mest moderne by preget av moderne prinsipper både praktisk og estetisk i Europa. Mellom Akerselva og Nationaltheatret ble det foreslått tre plan. Bil og bane nederst. Så skulle det være parkering og mulighet for lokal trafikk oppå, og enda høyere opp skulle fotgjengerne promenerer på høyde med Stortingets første etasje. Da var det jo ikke behov for Studenterlunden lenger, så den skulle fjernes ved Nationaltheatret. At det ikke skjedde er det ingen som angreir på.



Y-BLOKKA: Ettertiden vil fordømme dagens politikere som ikke lærte av historien, skriver Stig Andersen.

Og så er det kanskje en av de aller største skandalene: rivningen av Edvard Munchs hjem Ekely. Det skjedde så sent som i 1960 og maleren hadde for lengst et verdensnavn. Som takk for at han ga bort et område til bygging av kunstnerboliger var det nettopp en av hans kolleger og formann i byggekomiteen den gang som ivret for å fjerne huset. Kommunen var enig, og det ble anlagt en parkeringsplass på stedet. Et helt intakt kunstnerhjem vi

kan skamme oss over å ha ødelagt.

At Arbeiderpartiet vralter etter den blå regjeringen er uforståelig.

Listen er lang. Nå er det ikke slik at alt skal bevares, men markante bygg som manifesterer viktige, historiske perioder må få stå. Dette gjelder selvsagt Y-blokka som del av et regjeringskvartalet – selve monumentet over sosialdemokratiets triumf i Norge. At Arbeiderpartiet vralter etter den blå regjeringen er uforståelig. Det er partiets

re



FOTO: MORTEN HOLM, NTB SCANPIX.

sjel det handler om. Er det frykt for ikke å være tidsriktige og liksom skulle være med? Brutalismen som denne arkitekturen representerer er ikke småkoselig, men så var Ap ingen søndagsskole, ifølge partisekretær Håkon Lies poetiske karakteristik. At Høyre og FrP ønsker å fjerne disse realpolitiske sporene er nok lettere å forstå. At begrepet gjenbruk av eksisterende bygningsmasse ikke synes relevant er enda vanskeligere å forstå, og langt fra de samfunnsmessige endringer som en ny generasjon målbærer.

Mangelen på kulturforståelse er monumental blant våre politikere, med et narraktig høydepunkt ved at Y-blokka skal rives. Kunstneren Carls Nesjars sandblåste relieff etter forelegg av Pablo Picasso skal riktignok bevares, men det er laget for dette bygget og er en integrert del som verken kan eller skal monteres andre steder. Nei, Monica Mæland – vinner du slaget har vi alle tapt, og ettertiden vil fordømme dagens politikere som ikke lærte av historien.

Send innlegg innen kultur/idédebatt

Kronikk: 6000 tegn inkl. mellomrom.
Hovedinnlegg: 4000 tegn.
Innlegg/replikk: 2000 tegn.
Kortinnlegg: 800–1500 tegn.

Sendes til:
debatt@dagsavisen.no
 Legg ved portrettfoto.

Festivalen burde vandre

ØYA

JENS CHR. ANDVIG

Økonom

Tilsynelatende enstemmig har politikerne gått inn for at Oslo skal bli en mer arrangementsvennlig by. Det skal bli lettere å lage arrangement. Bydelene kan lettere leie ut sine parker, skoler m.m. Hvem kan være imot det? Om ikke befolkningen skal få mer brød, så skal de i hvert fall få mer sirkus.

Hvis vi tenker oss litt om, er det imidlertid ikke uproblematisk. Romerne fikk i sin tid sirkuset gratis. Øyafestivalen, for eksempel, er ikke det. Laveste billettpris er 1000 kroner (eller 999 for å være presis). Prinsipielt innebærer arrangementet at en større offentlig park som skal være gratis tilgjengelig for gjennomgang og opphold, plutselig blir avsperrert. Et offentlig rom blir privatisert til fordel for et internasjonalt selskap som nå har fått eiendomsrett til arrangementet. Dette innebærer at det vil være vanskelig for kommunen ikke å leie ut Tøyenparken også i framtida. Trussel om avtalebrudd vaker hvis lokalbefolkningen skulle bli for mye imot.

For nabolaget innebærer Øya.festivalen tre ukers ikke-bruk av en park når det er mest bruk for den (etter ferien, før kulda setter inn), store omveier for syklistene og gående – og for dem som ikke liker musikken, fire dager med støy. For dem som liker men ikke har råd, kan bli minnet om at de ikke har det. I den senere tid kan man ikke lenger se gjennom gjerdet. Flere måneder i forveien har man kunne skue ytterligere visuell forurensning i form av noen store blikkbokser (hangarer) som har blitt satt opp rett foran Botanisk Hage. Når en også tar hensyn til at deler av parken også blir sperret av før sommerferien til et 'Mini-Øya' blir belastningen her opplagt i største laget. Øya bør vandre: ett år Frognerparken ett år Middelalderparken for så og ta en svipptur tilbake til Kalvøya.

Den bør ikke på sette seg fast i Tøyenparken. I så fall har en fullbyrdet en tre til fire ukers privatisering av en offentlig park til fordel for et amerikansk selskap; og en park som ligger i et område der gjennomsnittsinntekten er lavest og hvor man ikke heller kan forvente at den lokale musikksmaken kan hindre at musikken oppleves som et støyproblem.

Øyafestivalen er imidlertid en ting. Konsekvensene kan bli mer påtakelige, hvis man virkelig får til å gjøre Oslo til en arrangements by. Allerede kan vi oppleve at Sofienbergsparken blir avsperrert en uke, Akerselva ikke kan krysses, Voldsløkka ikke brukes, deler av Ekeberg sletta avsperreres – alt til fordel for musikkarrangement der det kreves inngangspenger, ofte betydelige. Alle er eksempler på privatisering av offentlige rom. Spesielt for et byråd som legger vekt på grønne verdier, er det vanskelig å forstå hvorfor man skal dyrke hallo for å stimulere til turisme.

Til tross for det motsatte hevdes, ligger det en undervurdering av betydningen åpne grønne rom? Til tross for betydelig fortetting har en ikke fult opp med nye parker i tilknytning til Kværner dalen, Teisen, Ensjo, Havneområdet m.m. Jeg kan ta feil, men jeg tror ikke at arrangements-Oslo er en så konfliktløs idé som Byrådet synes å tro.